

Energiewetgeving voor gebouwen – zonnepanelen verplicht

Vandaag staat energie overal bovenaan de agenda. Dit heeft uiteraard te maken met de energietransitie om de klimaatdoelstellingen te halen. De prijsstijgingen in 2022 door de oorlog in Oekraïne hebben dit proces versneld. Meer dan ooit is het nodig om als bedrijf de groeiende energiewetgeving te volgen.

De recentste wijziging is de verplichte plaatsing van zonnepanelen voor grote energiegebruikers. We zochten uit wat dit voor u betekent.

Algemeen

De laatste jaren zagen we reeds een gestage toename van de wettelijke verplichtingen voor bedrijven omtrent energiebesparing en de energietransitie. Deze waren vooral gericht op energie-intensieve ondernemingen en op nieuwbouwprojecten. Sinds kort zien we deze wettelijke verplichtingen ook uitdeinen naar alle bedrijven én naar bestaande gebouwen.

Op 14 en 15 juni werden 2 besluiten (besluit van 17/02 tot wijziging van het Energiebesluit en ministerieel besluit van 08/05) gepubliceerd die de plaatsing van zonnepanelen voor grootverbruikers verplichten. In deze milieufiche komt u te weten of dit voor u van toepassing is.

Zonnepanelen verplicht bij groot verbruik

Elektriciteit ter plaatse verbruiken

In de huidige context zijn er een aantal factoren zoals de hoge energieprijzen die het plaatsen van fotovoltaïsche zonnepanelen voor elektro-intensieve bedrijven en publieke organisaties interessant maken. Hiermee daalt dan de energiefactuur. Het voordeel is

ook dat dan niet in (dure) opslag moet worden voorzien.

Hoeveel en tegen welke datum?

De wijziging van het Energiebesluit van 17 februari 2023 voert een verplichting in voor alle elektriciteitsafnemers met een jaarlijkse afname van meer dan 1 GWh (1000 MWh) om op een minimaal deel van hun daken fotovoltaïsche zonnepanelen (PV-installaties) te installeren. Voor gebouwen van publieke organisaties wordt de regeling al van toepassing bij afname (verbruik) van meer dan 250 MWh elektriciteit.

De verplichting wordt gefaseerd ingevoerd. Als eigenaar krijgt u de mogelijkheid om de verplichte zonnepaneleninstallatie in 3 stappen te plaatsen:

- tegen 30/06/2025: minstens voor 12,5 Wp/m² horizontale dakoppervlakte aan zonnepanelen in dienst;
- tegen 01/01/2030: minstens voor 18,75 Wp/m²;
- tegen 01/01/2035: minstens voor 25 Wp/m².

Dit zal bij benadering neerkomen op 5% dakbedekking tegen 2025, 7,5% tegen 2030 en 10% tegen 2035. Wie nu nog niet meer dan 1 GWh elektriciteit verbruikt, maar op een latere datum deze drempel overschrijdt, heeft 4 jaar om naar het einddoel te gaan. De volgende jaren blijft als overgangsmaatregel een gefaseerde aanpak mogelijk. Het is uiteraard niet verboden om ineens tot de eindfase te gaan.

Wat meer uitleg:

- Via een rekenblad kan u simuleren hoeveel piekvermogen aan zonnepanelen u in dienst moet nemen en tegen welke datum.
- De bovenvermelde deadlines betreffen de datum van indiening, niet van plaatsing.
- De verplichting geldt voor alle gebouwen in Vlaanderen die zijn aangesloten op afnamepunten voor elektriciteit.

- Ze is niet enkel van toepassing voor eigenaars van gebouwen, maar ook voor erfpachters en opstalhouders.
- De gebruikte basis is het afnamepunt (EAN nummer) van het elektriciteitsnet. Het is mogelijk dat er meerdere gebouwen aangesloten zijn op één EAN-afnamepunt.
- De in rekening te brengen oppervlakte is de horizontale dakoppervlakte.
- Wp/m² staat voor wattpiek per vierkante meter. Eén wattpiek is de productie van een elektrisch vermogen van 1 watt (W) onder standaard omstandigheden. In België kan je per jaar rekenen op een jaarlijkse opbrengst van je zonnepanelen van 0,85 x het vermogen (in Wp) van je zonnepanelen. Dus een installatie van 1000 Wp levert ongeveer 850 kWh elektriciteit.

Alternatieven

De zonnepanelen hoeven niet per se op het dak, ze mogen ook op een andere plaats worden gezet, bijvoorbeeld op carports, fietsenstallingen, boven parkings, op marginale gronden of drijvend op waterbekkens. Landbouwgebied of natuurgebieden komen niet in aanmerking.

Er zijn ook alternatieven voor zonnepanelen, zoals: nieuwe windturbines, repowering van bestaande windturbines, een nieuwe bio-WKK (met gebruik van biomassa of biogas, uitgezonderd biomethaan) of een nieuwe warmtepomp.

De zonnepanelen mogen geplaatst worden op daken op de eigen site, op meerdere eigen sites of via participatie in andere nieuwe hernieuwbare energieprojecten die gerealiseerd worden bovenop deze PV-verplichting (zoals op het dak van een buurman-ondernemer) of bovenop andere verplichtingen uit het Energiebesluit (bijv. het minimum aandeel hernieuwbare energie voor nieuwbouw).

Uitzonderingen

Het ministerieel besluit van 8 mei 2023 legt vast wat als 'gebouw' wordt beschouwd waarvoor dit besluit van toepassing is: het moet gaan om een duurzaam

bouwwerk, vast met het aardoppervlak verbonden en dat geen 'kunstwerk' is.

Voor kunstwerken geldt de verplichting dus niet. Minstens volgende constructies zijn kunstwerken: een overbrugging, een waterbouwkundige constructie, een cultuurhistorisch monument, een hoogspanningsmast/openbare TV-mast, een pijler, een rooster, een schoorsteen, een koeltoren, een silo/opslagtank, een cabine, een watertoren, een tunnelmond, een chemische installatie, een golfbreker (strandhoofd en lage havendam), een havendam, een windturbine en een staketsel.

Er is geen verplichting tot de plaatsing van zonnepanelen bij een éénmalige afwijkende afname van elektriciteit: als er in elk van de drie kalenderjaren vóór het kalenderjaar waarin de afnamedrempel wordt overschreden reeds een elektriciteitsafname is op het afnamepunt (geen nieuwe gebruiker dus) én als de gemiddelde afname van die drie voorgaande kalenderjaren lager is dan 900 MWh.

Aftopregels

In enkele gevallen mag ook minder dan het hierboven vermelde vermogen geplaatst worden.

Aftopping op basis van elektriciteitsafname

In de praktijk lukt het meestal niet om meer dan 30 à 40% van het elektriciteitsverbruik uit zonnepanelen effectief te gebruiken, tenzij men batterij-opslag heeft. Het onder deze PV-verplichting minimaal te installeren piekvermogen aan zonnepanelen mag dan ook beperkt worden tot 35% van de elektriciteitsafname op het afnamepunt, afgenomen in het kalenderjaar waarin de elektriciteitsafname voor het eerst aanleiding geeft tot het moeten voldoen aan deze verplichting. De omrekening van elektriciteitsafname naar piekvermogen gebeurt op basis van 900 vollasturen. Via het rekenblad kan u de aftopregel op basis van elektriciteitsafname simuleren.

Aftopping op basis van een netstudie

Het heeft ook weinig zin om extra zonnepanelen te plaatsen als het elektriciteitsnet dit niet aankan. Het te installeren piekvermogen aan zonnepanelen mag daarom beperkt worden op basis van het maximaal nog aansluitbaar injectievermogen op het afnamepunt. Dit injectievermogen volgt uit een netstudie elektriciteit uitgevoerd door de distributienetbeheerder van het elektriciteitsnet of de beheerder van het plaatselijk vervoersnet waarop de installatie wordt aangesloten. Vraag dit dus eerst na vooraleer je bestelt.

Tellen bestaande zonnepanelen mee?

Bestaande installaties op basis van zonne-energie mogen mee in rekening worden gebracht voor zover deze installaties:

- nog in dienst zijn;
- geplaatst zijn op de daken van de gebouwen aangesloten op het afnamepunt dat onder de PV-verplichting valt, of op daken van andere gebouwen, carports, fietsstallingen, op marginale

grond of drijvend op wateroppervlakten op de eigen site.

Zonnepanelen die in dienst worden genomen op andere eigen sites komen enkel in aanmerking als ze in dienst genomen zijn na 1 januari 2023. Ook indien gebruik wordt gemaakt van de alternatieve manieren om aan de PV-verplichting te voldoen, moet de indienstname van de installatie steeds na 1 januari 2023 liggen.

Inlichtingen

Voor verdere info en/of invulling kan u steeds terecht bij Antea Group.

Geert T'Kindt +32 (0)498 90 27 47

Geert.tkindt@anteagroup.be

Marleen Verbruggen +32 (0)3 221 55 26

marleen.verbruggen@anteagroup.be